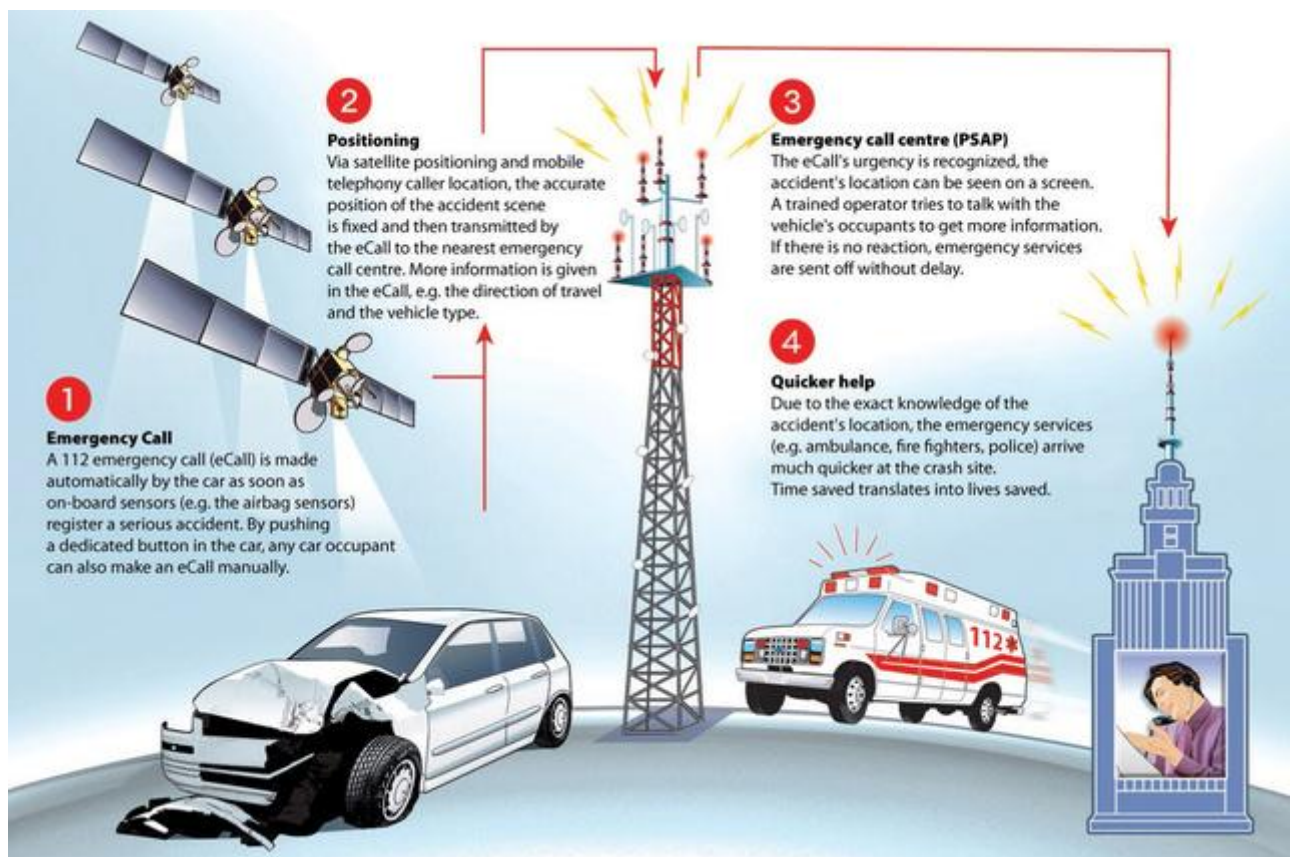

Príprava implementácie eCall na Slovensku

Publikované (IT NEWS): 31.01.2012 / [Ján Tuška](#)

Napriek sústavnej snahe o zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky na európskych cestách sa doteraz prijaté opatrenia ukazujú stále ako nedostatočné a hľadajú sa ďalšie možnosti na znižovanie počtu dopravných nehôd a zmiernenie ich následkov. Okrem rozširovania a zlepšovania stavu dopravnej infraštruktúry je jednou z ciest aj koncept inteligentného vozidla, využívajúci rozvoj informačno-komunikačných technológií a ich aplikovanie v sektore dopravy v podobe inteligentných dopravných systémov.

Jednou z aplikácií IDS vo vozidlách, ktorá sa začala vo svete poskytovať v rámci exkluzívnych služieb zákazníkom renomovaných automobilových firiem sú aj automatické volania z vozidla v prípade tiesne na centrá privátnych poskytovateľov služieb. Pozitívne skúsenosti so službami tohto charakteru prispeli k snahe EK o vytvorenie obdobnej verejnej služby, určenej širokému okruhu vodičov. Pre takúto službu s celoeurópskym charakterom, poskytovanú bez ohľadu na značku automobilu a miesto, kde sa práve vozidlo v rámci EÚ nachádza, založenú na spoločných európskych technických štandardoch sa prijal a zaužíval názov eCall.

Princípy a prínosy eCall

ECall je špecifický druh tiesňového volania na jednotné európske číslo tiesňových volaní 112. Na rozdiel od všeobecne známych tiesňových volaní na číslo 112 z mobilných alebo fixných telefónov sa volanie vytvára vozidlovým systémom eCall na základe automatickej, prípadne manuálnej aktivácie. Po vytvorení spojení cez verejnú mobilnú a následne pevnú elektronickú komunikačnú sieť sa medzi vozidlom a strediskom tiesňových volaní prenesie najskôr dátová zložka s údajmi o vozidle (MSD). Tieto údaje obsahujú informácie o spôsobe aktivácie volania, čase volania, geografickej polohe vozidla a smere jazdy (získané z globálneho navigačného družicového systému GPS, perspektívne z Galilea), identifikujú vozidlo na základe VIN a pod. Po prenose MSD (rádovo sekundy) sa komunikačný kanál uvoľní na hlasovú komunikáciu medzi operátorom strediska tiesňových volaní a osádkou vozidla.

Stredisko tiesňových volaní spracuje údaje extrahované z MSD, výsledkom čoho je presné zobrazenie polohy vozidla v mapovom podklade, určenie typu vozidla, druhu pohonu a ďalších detailov, ktoré umožňujú rýchlejšiu a cielenejšiu reakciu záchranných zložiek na základe vopred získaných informácií o tom, čo môžu na mieste zásahu očakávať.

Od eCall sa očakáva, že tiesňové volanie sa zrealizuje aj keď osádka vozidla nie je v stave komunikovať, nepozná tiesňové číslo alebo nevie podať presné informácie o polohe. Rýchlejšia reakcia záchranných zložiek sa tak predpokladá najmä v prípadoch tiesne na odľahlejších miestach, v noci, pri cestách do zahraničia a pod.

Ecall má teda garantovať základnú možnosť automatického tiesňového volania, dostupnú kedykoľvek a kdekoľvek pre každé vozidlo a bude alternatívou k existujúcim privátnym službám, ktorá musí byť k dispozícii tam, kde privátna služba z akéhokoľvek dôvodu nebude dostupná. Navyše sa ukazuje, že zavedenie eCall nebude vyžadovať investovanie výrazných prostriedkov. Pomer cena/prínosy je pri tejto službe veľmi priaznivý, aj keď zároveň treba podotknúť, že očakávané prínosy sú celospoločenského charakteru (zvyšovanie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky) a nie je predpoklad na samostatné prevádzkovanie takejto služby na komerčnom základe. Služba eCall má byť verejná, bez poplatkov pre koncových používateľov (okrem nákladov na vozidlový systém eCall, zvyčajne zahrnutých do ceny nového vozidla).

Implementácia eCall prinesie masové nasadenie telematických prvkov do vozidiel, ktoré bude možné využiť aj na iné aplikácie a služby. Prepojenie informácií z eCall s informačnými dopravnými centrami prinesie ďalšie benefity pre plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky.

Európske súvislosti eCall

Aktivity smerujúce k implementácii eCall sa odštartovali na európskej úrovni už v roku 2003 ustanovením riadiacej skupiny eCall v rámci fóra pre elektronickú bezpečnosť (eSafety). Ďalšie roky sa niesli v znamení snahy EK o angažovanie členských krajín EÚ a priemyslu v príprave implementácie eCall na dobrovoľnej báze. Pokrok v implementácii eCall však nebol dostatočný, a tak sa postupne prechádza na povinné zavedenie eCall. Rámcovou smernicou 2010/40/EU na zavedenie IDS v cestnej doprave v prioritnej oblasti bezpečnosť cestnej premávky EK určila akcie na harmonizované zavedenie eCall v celej únii. V septembri 2011 vydala EK odporúčanie na podporu eCall v elektronických komunikačných sieťach, ktorým vyzýva členské krajiny na vytvorenie pravidiel pre prevádzkovateľov verejných mobilných sietí na zaobchádzanie s volaniami eCall. V ďalšom období sa očakáva vydanie smernice pre strediská tiesňových volaní, ktorá má zabezpečiť schopnosť každej krajiny únie prijať a spracovať volanie eCall na svojom území. Nové opatrenia sa budú týkať aj povinnosti automobilových výrobcov implementovať vozidlové systémy eCall v nových automobiloch. Tieto opatrenia smerujú k celoeurópskemu termínu implementácie eCall - najneskôr do konca roku 2014.

eCall na Slovensku

V roku 2008 Slovensko podpísalo memorandum eCall, čím sa prihlásilo k podpore implementácie eCall na našom území. V rámci slovenskej účasti na európskom regionálnom projekte vedy a výskumu EASYWAY na podporu zavádzania IDS sa v roku 2010 vykonali analýzy stavu eCall na európskej úrovni, navrhli možné riešenia na prípravu národného prostredia pre implementáciu eCall a vykonali prvé pokusy s volaniami eCall. V roku 2011 sa podnikli kroky k založeniu Národnej eCall implementačnej platformy (NeIP) Slovenska, ako dobrovoľného zoskupenia zainteresovaných subjektov z verejného aj súkromného sektora, s cieľom vytvoriť priestor na koordinovanie postupu a výmenu informácií pri implementácii eCall na Slovensku a vytvoriť zodpovedajúceho národného partnera na výmenu informácií a koordináciu prác s EeIP. Táto snaha vyvrcholila prvým stretnutím NeIP v decembri 2011* pod vedením ministerstva vnútra, ktoré bude problematiku eCall na národnej úrovni zastrešovať.

Ďalšie práce na podporu eCall na Slovensku budú smerovať k stanoveniu systémovej architektúry pre národnú implementáciu eCall, k príprave súvisiacej legislatívy a dotváraniu normalizačnej základne, k postupnej implementácii technickej a prevádzkovej podpory eCall vo vozidlách, komunikačných sieťach a strediskách tiesňových volaní. Dôležitou súčasťou toho, aby sa eCall stal bežnou súčasťou života automobilistov, bude aj oboznamovanie odbornej aj laickej verejnosti s touto problematikou.

Použité skratky:

- **CEN** - Európsky výbor pre normalizáciu
- **EeIP** - Európska eCall implementačná platforma
- **EK** - Európska komisia
- **ETSI** - Európsky inštitút pre telekomunikačné normy
- **EÚ** - Európska únia
- **GSM** - globálny systém mobilných komunikácií
- **HeERO** - Harmonised eCall European Pilot
- **IDS** - inteligentné dopravné systémy
- **MSD** - minimálny súbor dát
- **NeIP** - Národná eCall implementačná platforma
- **VIN** - identifikačné číslo vozidla

Ján Tuška

Autor je vedúci sekcie rozvoja sietí a služieb, Výskumný ústav spojov

Zdroj: IW 1-2 / 2012

**Pozn. sekretariátu SLASPO: Na toto stretnutie boli pozvaní aj zástupcovia SLASPO.*